

Arbetsmiljöundersökningen

2001

AM0501

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	2
0.8	Gallringsföreskrifter	3
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	3
0.12	Uppläggning och genomförande	3
0.13	Internationell rapportering	4
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
1	Översikt	5
1.1	Observationsstorheter	5
1.2	Statistiska målstorheter	5
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata	6
1.4	Dokumentation och metadata	6
2	Uppgiftsinsamling	7
2.1	Ram och ramförfarande	7
2.2	Urvalsförfarande	7
2.3	Mätinstrument	7
2.4	Insamlingsförfarande	8
2.5	Databeredning	8
3	Statistisk bearbetning och redovisning	8
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	8
3.2	Redovisningsförfaranden	10
4	Slutliga observationsregister	10
4.1	Produktionsversioner	10
4.2	Arkiveringsversioner	10
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	10
	Bilagor	11

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Arbetsmiljö

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Arbetsmiljöverket
Postadress: 112 79 Stockholm
Besöksadress: Lindhagensgatan 133, Stockholm
Telefon: 010-730 90 00
E-post: arbetsmiljoverket@av.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Telefon: 010-479 40 00
E-post: arbetsmiljo@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Enligt lagen om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål. Regeringen eller Riksarkivet får dock föreskriva om undantag från denna skyldighet om det krävs av hänsyn till det nationella kulturarvet eller forskningens behov. Beslut om bevarande är under utredning.

0.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

0.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att beskriva hur olika grupper i arbetslivet ser på sin arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket har regeringens och riksdagens uppdrag att se till att arbetsmiljön uppfyller de krav som finns i arbetsmiljölagen om att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket har sedan den 1 juli 1994 ansvaret för den officiella statistiken om arbetsskador och arbetsmiljö.

SCB genomför sedan 1989 Arbetsmiljöundersökningar vartannat år. Liksom tidigare har 2001 års undersökning genomförts på uppdrag av Arbetsmiljöverket. Det som statistiken skall belysa är fysiska och psykosociala arbetsmiljöförhållanden och dess förändringar över tid. Undersökningen har genomförts med liknande metodik sedan starten 1989 men urvalsstorlekarna har varierat något. Vissa av frågorna ställdes även vid en undersökning som genomfördes 1984. I 2001 års undersökning har ett antal nya frågor tillkommit för att bättre beskriva en bredare livssituation.

0.11 Statistikanvändning

Statistiken skall ge underlag för att besvara olika frågeställningar inom arbetsmiljöområdet och ge underlag för prioriteringar av olika arbetsmiljöinsatser. Den skall även ge tillgång till referensdata som kan användas vid lokala kartläggningar samt ge allmän information om arbetsmiljöförhållanden. Användare är i huvudsak departement och myndigheter främst Arbetsmarknadsdepartementet och Arbetsmiljöverket. Arbetsmiljöundersökningen används även inom arbetslivs- och arbetsmarknadsforskningen, av miljömedicinska kliniker, branschorganisationer, arbetsmarknadens parter, företagshälsovården och massmedia.

0.12 Uppläggnings och genomförande

Arbetsmiljöundersökningen genomförs genom att tilläggsfrågor ställs till ett delurval av dem som ingår i Arbetskraftsundersökningens (AKU) telefonintervju, och via enkäter som skickas till dem som svarat på tilläggsfrågorna. Datainsamlingen till Arbetsmiljöundersökningen sker alltså i två steg. Först som en telefonintervju i direkt anslutning till AKU-intervjun. Det andra steget är en enkät som besvaras på papper.

Urvalet till AKU består av två delar, ordinarie AKU samt ett extra urval som är riktat till befolkningen ej i arbete. Arbetsmiljöundersökningen går

enbart på ordinarie AKU. Vid urvalsdragningen till ordinarie AKU sker en indelning i strata efter län samt kön. Inom varje stratum sorteras ramen efter födelseland och personnummer, därefter dras ett systematiskt urval. Vart och ett av urvalen, som varje månad år 2001 består av runt 21 000 personer, roteras på så sätt att en åttondel förnyas mellan två på varandra följande undersökningstillfällen. Personer i urvalet intervjuas en gång per kvartal, sammanlagt åtta gånger under två år, varefter de byts ut mot nya.

De i AKU insamlade uppgifterna kan utnyttjas som bakgrundsinformation bl.a. för att särredovisa olika grupper i arbetslivet. Resultatet redovisas efter en detaljerad yrkes- och näringsgrensindelning samt efter socioekonomisk indelning, ålder och kön.

0.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En översyn görs inför varje ny undersökning vad gäller t.ex. aktualitet, som syftar till att (bättre) mäta arbetsmiljöförhållanden som kommit i fokus.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

Undersökningsobjektet i Arbetsmiljöundersökningen är individer. Målpopulationen är sysselsatta personer i åldern 16-64 år som är folkbokförda i Sverige.

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Sysselsatta personer i åldern 16-64 år som är folkbokförda i Sverige	Yrke och kön Näringsgren och kön Socioekonomisk grupp, ålder och kön	Allmänna frågor om arbetet Stress, krav, inflytande och sociala relationer Arbetsituation under de tre senaste månaderna Arbetsställningar och arbetsrörelser Övriga frågor om fysisk arbetsmiljö Utbildning och lärande Arbetsmiljöarbete Systematiskt arbetsmiljöarbete Företagshälsovård Tid för återhämtning Sjuknärvaro Byta arbetsuppgifter av hälsoskäl Upplevelser av arbetet	Andel av sysselsatta

En fullständig variabellista finns i bilaga 1.

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Resultat redovisas i en rapport samt i SCB:s Statistikdatabas SSD. Rapporten ges ut i serien Statistiska meddelanden (AM 68 SM 0401). Rapporten Arbetsmiljön 2001 finns som en PDF-fil på Arbetsmiljöverkets webbplats: [Arbetsmiljön 2001](#)

I SCB:s Statistikdatabas redovisas resultat för ett urval av frågor.

Resultat redovisas efter yrke, socioekonomisk indelning, kön, ålder för den sysselsatta befolkningen. Redovisning görs för grupper där antalet svarande är minst 100.

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare med flera kan efter prövning få tillgång till aidentifierat material för egen bearbetning.

1.4 Dokumentation och metadata

I detta dokument beskrivs framtagningen av statistiken och statistikregistret Statistikens framtagning (SCBDOK).

Kvaliteten hos statistiken beskrivs i Kvalitetsdeklarationen.

Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus).

Dokumentationerna finns publicerade på SCB:s webbplats, www.scb.se/AM0501.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Ramen för undersökningen är alla folkbokförda personer i Sverige, i åldern 16–64 år som är sysselsatta enligt AKU. AKU:s urval uppdateras cirka 3 veckor före den aktuella mät månaden med avseende på flyttningar, dödsfall och civilstånds- och medborgarskapsförändringar. Förändringar som sker mellan uppdateringen och intervjutillfället leder till övertäckning (exempelvis dödsfall eller utvandring). Övertäckning uppstår också genom att Arbetsmiljöundersökningen inte omfattar de personer som vid intervjutillfället varit tjänstlediga eller långtidssjukskrivna 3 månader bakåt i tiden från intervjutillfället. Övertäckningen plockas bort ur urvalet och påverkar därför inte skattningarna. Undertäckning är bortfallet för den sysselsatta delen i AKU. Viss undertäckning finns för dem som blivit sysselsatta mellan urvalstillfället och intervjutillfället.

2.2 Urvalsförfarande

Urvalet till Arbetsmiljöundersökningen 2001 är ett delurval av sysselsatta 16-64 år. De som deltagit i AKU 2:e till 7:e gången under oktober samt 4:e till 6:e gången i november och som var sysselsatta vid intervjutillfället tillfrågas om att besvara arbetsmiljöfrågorna. Eftersom Arbetsmiljöundersökningen består av ett delurval i AKU skiljer sig skattningarna av antalet sysselsatta från motsvarande skattningarna i AKU. Undersökningens population är samtliga sysselsatta (16–64 år) som är folkbokförda inom landet, drygt 4 miljoner individer.

2.3 Mätinstrument

Uppgifterna samlas in via telefonintervju och enkät. Efter AKU-intervjun ställs cirka 35 frågor och enkäten innehåller 102 frågor.

Inför undersökningen skickas instruktioner ut till berörda intervjuare.

Det skickas inget separat introduktionsbrev till uppgiftslämnarna om telefondelen i undersökningen men alla som deltar har fått AKU:s introduktionsbrev.

Telefonintervjuerna är datorstödda och huvuddelen av dataregistreringen sker i direkt anslutning till uppgiftsinsamlingen. Logiska kontroller finns inlagda i intervjustödssystemet. De flesta av instruktionerna till intervjuarna finns också i systemet.

Tillsammans med enkäten skickas ett missiv och sedan ytterligare 2 påminnelser.

Bilaga 2: Telefonformulär

Bilaga 4: Intervjuarinstruktion

Bilaga 4: Missiv och frågeformulär

2.4 Insamlingsförfarande

Insamling sker i två delar. Den första delen är en telefonintervju som sker i direkt anslutning till AKU-intervjun. De som slutför telefonintervjun får sedan frågan om de vill svara på ytterligare frågor i form av en enkät. Enkätinsamlingen påbörjades en dryg vecka efter första telefonintervjun var avklarad och fortsatte en bit in under 2002. Tre påminnelser skickades till personer som inte inkommit med svar.

2.5 Databeredning

Intervjudel

Granskning och rättning sker i huvudsak vid intervjun genom logiska kontroller och värdekontroller som finns inbyggda i intervjuprogrammet. Den enda ytterligare registrering som görs hänger samman med kodningen av variablerna näringsgren, sektor, yrke samt socioekonomisk grupp, för mer information se AKU:s beskrivning av statistiken 2001.

Enkätbel

Pappersenkäterna har scannats och kontroller har gjorts för dubbelmarkeringar m.m. och rättningar. Vid databearbetningen har kontroller gjorts för felaktigheter i hopp mellan olika frågor.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Statistiken redovisas som andelar samt antal. I en urvalsundersökning är skattningarna alltid behäftade med *urvalsfel* beroende på att endast en delmängd (urval) av populationen studeras. Ett annat fel uppkommer om man inte lyckas få svar från alla personer i urvalet. Detta kallas för bortfall och kan vara särskilt problematiskt om de icke-svarande avviker från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna. Detta fel kallas för *bortfallsfel*.

Arbetsmiljöstatistiken antar inga andra modellantaganden än de som används för bortfallskompensationen. Antagandena är att svarsbenägenheter verkligen är homogena inom använda svarshomogenitetsgrupper.

Kompensation för bortfallet görs i samband med skattningsförfarandet. Resultaten efterstratifieras, d.v.s. vikts, så att fördelningarna i centrala bakgrundsvariabler förblir korrekta. Urvalet efterstratifieras efter kön och yrkesgrupper efter SSYK, totalt 45 strata (24 för män och 21 för kvinnor). Vid estimationen i Arbetsmiljöundersökningen är den centrala bakgrundsvariabeln skattningen av antal sysselsatta i AKU.

Den slumpmässiga osäkerheten i en skattning som huvudsakligen beror på urvalsfel kan uttryckas med osäkerhetstal, som beräknas med hjälp av standardavvikelser. I rapporten Arbetsmiljön 2001 redovisas inte osäkerhetsmått men i Statistikdatabasen redovisas osäkerhetstal ($1.96 \times \text{standardavvikelsen}$). Dessa kan användas för att skapa konfidensintervall som med 95 procents sannolikhet innehåller de sanna värdena. Gränsen för redovisning av punktskattningar är 100 svarande.

Genom att utnyttja osäkerhetstal kan man bilda sig en uppfattning om skattningars osäkerhet och om skillnader mellan olika perioder kan förklaras av slumpen eller om de är statistiskt säkerställda. Är skillnaden större än osäkerhetstalet för skillnaden talar man om en förändring som är statistiskt säkerställd; i övriga fall säger man att skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen, det vill säga kan förklaras av slumpen.

Nedan förklaras med generella exempel hur osäkerhetstal skall användas. Observera att uppgifterna inte avser något specifikt år.

Exempel:

1. Osäkerhet, nivåskattning

Låt oss anta att andelen som har tillgång till företagshälsovård är 60 och att man med 95-procentig säkerhet vill veta inom vilket intervall andelen med tillgång till företagshälsovård ligger.

Redovisad skattning: 60

Osäkerhetstal: 4

Intervall erhålles som:

60 ± 4 , dvs. med 95 procents sannolikhet täcker intervallet 56 till 64 den verkliga andelen med tillgång till företagshälsovård.

2. Osäkerhet, förändring mellan perioder

Låt oss anta att andelen med tillgång till företagshälsovård är 60 och att andelen ett år tidigare var 54. Vi vill veta om skillnaden (6) mellan åren är statistiskt säkerställd med 95 procents signifikansnivå.

Redovisad skattning detta år: 60

Redovisad skattning ett år tidigare: 54

Redovisat osäkerhetstal detta år: 4

Redovisat osäkerhetstal ett år tidigare: 3

Osäkerhetstalet på 95 procents signifikansnivå för skillnaden erhålles som:

$$1,96 \times \sqrt{((4/1,96))^2 + ((3/1,96))^2} = 5$$

Skillnaden mellan åren på 6 är större än osäkerhetstalet för skillnaden. Detta innebär att den positiva skillnaden är statistiskt säkerställd med 95 procents signifikansnivå.

3.2 Redovisningsförfaranden

Resultaten publiceras i pressmeddelanden och publikation av Arbetsmiljöverket på deras webbplats <http://www.av.se/statistik>.

SCB publicerar tabeller i SCB:s Statistikdatabas SSD som nås på SCB:s webbplats <http://www.scb.se>.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Arbetsmiljöundersökningen
Registervariant	Arbetsmiljöundersökningen
Registerversion	2001

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen hittar du här: www.metadata.scb.se. Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

Beslut om bevarande utreds för närvarande.

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga särskilda erfarenheter finns att rapportera från denna undersökningsomgång.

Bilagor

Bilaga 1: Variabellista

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

Bilaga 3: Intervjuarinstruktion

Bilaga 4: Missiv och frågeformulär

Bilaga 1: Variabellista

Andra bråkar
Andra visar uppskattning
Annan datautrustning
Annat sätt
Antal anställda
Antal månader på nuvarande arbetsplats
Antal underställda
Antal år på nuvarande arbetsplats
Använder bil i arbetet
Använder datormus
Använder mest tangentbord eller mus, rullboll etc.
Använder PC (eller terminal 2003-1989)
Arbetar framåtböjd utan stöd
Arbetar hemma eller utanför hemmet
Arbetar i vriden ställning
Arbetar kroppsligt
Arbetar med händerna upplyfta
Arbetar med vibrerande verktyg
Arbete i sittande ställning
Arbetskamrater bråkar
Arbetsmiljöuppdrag
Arbetstakten ökat
Besked från chef om vad som skall prioriteras
Betald utbildning
Betald utbildning? Hur många dagar
Bevakar kontrollinformation
Bevakar kontrollinformation (för jämförbarhet med 1991 T18C och 1993 T19C tidigare def)
Bildskärm
Bullrar, kan ej tala i normal samtalston
Byta arbetsgivare av hälsoskäl
Byta arbetsuppgifter av hälsoskäl
Bärbar datautrustning
Chefen bråkar
Chefen visar uppskattning
Datorarbete - bearbetar info
Datorarbete - matar in info
Dålig belysning
Ej hjälp i kritik95 situationer
Ensidigheten ökat

Flera ggr om dagen lyfta 15-25 kilo
Flexetid
Fysiska ansträngningen ökat
Få likvärdigt arbete utan att byta bostad

Företagshälsovård finns
Förändra arbetsuppgifter av hälsoskäl
Ger möjlighet att utvecklas i yrket
Haft huvudvärk
Haft kliande/irriterande ögon
Handhållna maskiner
Har haft kontakt med FHV det senaste året
Hot om uppsägning eller påtvingad kortare arbetstid (Anställda)
Hudkontakt med oljor mm
Hudkontakt med rengöringsmedel mm
Hudkontakt med vatten
Hur lång tid i ett sträck i sittande ställning
Jobbar vid tangentbord
Kan gå ifrån och prata
Kan inte koppla av arbetet, när ledig
Kan påverka arbetstider
Kan påverka uppläggning av arbetet
Kan själv bestämma arbetstakt
Kassaapparat
Kemikalier
Kontakt med kunder, klienter m fl
Kontakt med sura eller basiska kemikalier
Kontakta med mänskliga problem
Kontroll- eller matapparat
Krävande problem
Kräver hela uppmärksamheten
Leder och fördelar arbete
Lärotidskrav
Löneform
Manuellt arbete vid maskiner
Maskinerna arbetar själva
Minska arbetstiden av hälsoskäl
Månader i nuvarande yrke
Mänskliga utsöndringar
Nedsmutsningen ökat
Normal arbetstid
Olust att gå till jobbet
Ont i axlar och armar
Ont i handleder och händer
Ont i höfter, ben, knän och fötter
Ont i nedre delen av ryggen
Ont i övre delen av ryggen
Oorganiskt damm
Organiskt damm
Orolig mage
Planer för verksamheten
Produktionsprocesser
Programmerbar verktygsmaskin
Redovisningsår

Risken för våld ökat
Rullboll
Rörliga maskiner
Saknar tid eller för trött för familj, vänner etc.
Sexuella trakasserier från andra personer
Sexuella trakasserier från chefen och arbetskamrater
Sjuknärvaro
Stationära maskiner
Streckkod
Stressigt, hinner inte prata eller tänka
Stöd från arbetskamrater
Stöd från chefer
Svåra arbetsuppgifter
Svåra arbetsuppgifter tidsmässigt
Svåra arbetsuppgifter, kan inte få hjälp
Systematiskt arbetsmiljöarbete
Söker information
Tankar på jobbet håller än vaken
Tar i så att man andas snabbare
Tid i bil
Tid med samma arbetsmoment många ggr i timmen
Tid vid bildskärm
Tid vid dator
Tillräckligt med sömn
Tillräckligt med vila
Tobaksrök
Trakasserier grundat på kön
Tvungen arbeta över
Underställda flest kvinnor/män
Upplevd arbetsbelastning
Upplevelse av ansvar i arbetet
Upplevelse av arbetet i stort
Upplevelse av arbetets svårighetsgrad
Upplevelse av arbetsrörelser
Upplevelse av arbetsställningar
Upplevelse av arbetstiden
Upplevelse av frihet i arbetet
Upplevelse av fysisk påfrestning i arbetet - utan fysiskt tungt
Upplevelse av inflytande i arbetet
Upplevelse av kontakt med andra i arbetet
Upplevelse av meningsfullhet i arbetet
Upplevelse av omväxling i arbetet
Upplevelse av psykisk påfrestning i arbetet - lugnt och behagligt
Upplevelse av stöd och hjälp i arbetet
Utbildningskrav för arbetet
Utsatt för mobbning
Utsatt för våld/hot om våld
Utsätts för kroppsvibrationer
Utsätts för kyla

Uttröttad i kroppen efter arbetet

Varit trött och håglös

Vrider sig samma sätt många ggr i timmen

Väntar och håller sig beredd

År i nuvarande yrke

Är de flesta på din arbetsplats kv el män

Är din närmaste chef man eller kvinna

Öppenheten på arbetsplatsen

Övertid utöver ordinarie arbetstid

Övertidsersättning i tid eller pengar

Övervakningsarbete av maskiner

(50-64 år) Klara av arbetsuppgifter med hänsyn till åldern

(50-64 år) Kortare arbetstid om orka jobba fram till ordinarie pension

(50-64 år) Orka jobba fram till ordinarie pension

(50-64 år) Till vilken ålder orka jobba fram till ordinarie pension

(50-64 år) Ändra annat om orka jobba fram till ordinarie pension

(50-64 år) Ändra arbetstakten om orka jobba fram till ordinarie pension

(50-64 år) Ändra arbetstidens förläggning om orka jobba fram till ordinarie pension

(50-64 år) Ändra fysiska krav om orka jobba fram till ordinarie pension

(50-64 år) Ändra psykosociala arbetsmiljön om orka jobba fram till ordinarie pension

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

Arbetsmiljö 2001, AKU-tillägget

INDIREKT INTERVJU ÄR EJ TILLÅTEN ----> VID INDIREKT INTERVJU SKALL SÖKNING AV UP FORTSÄTTA UNDER HELA MÄTPERIODEN.

GRAD EX, SÅ OCH UA ----> AVSLUTA INTERVJUN EFTER MARKERING NEDAN UPPGIFTER OM ARBETSMILJÖINTERVJUN

- 1 INTERVJU I SAMBAND MED AKU
  - 2 UP TILLHÖR GRAD EX, SÅ, UA
  - 3 INTERVJU VID SENARE TILLFÄLLE (EJ I SAMBAND MED AKU)
- BORTFALL PÅ TILLÄGGSFRÅGORNA
- 4 SJUKDOM
  - 5 EJ ANTRÄFFBAR
  - 6 VÄGRAN
  - 7 SPRÅKSVÅRIGHETER
  - 8 ÖVRIGT, BESKRIV .....
  - .....
  - 9 TJÄNSTLEDIG/LÅNGTIDSSJUKSKRIVEN MINST 3 MÅNADER RÄKNAT BAKÅT FRÅN INTERVJUTILLFÄLLET
-

INTRODUKTION: Den här gången har vi också några frågor om Din arbetsmiljö. Frågorna är ställda så att de skall kunna användas inom hela det svenska arbetslivet. Det är angeläget att alla svarar så att både bra och dåliga arbetsmiljöer kan beskrivas. Din beskrivning behövs för att resultatet sammantaget skall bli rättvisande. Resultaten kommer att användas i arbetet med att förbättra arbetsförhållanden.

SCB gör undersökningen på uppdrag av Arbetsmiljöverket, som är tillsynsmyndighet för arbetsmiljöfrågor. Datainspektionen har lämnat särskilt tillstånd för denna del av intervjun.

INTRODUKTION FÖR DEM SOM BESVARAT AKU-FRÅGORNA GENOM EN INDIREKT INTERVJU: Du har redan varit med i SCB:s arbetskraftsundersökning. Vi tackar Dig för det. Vi skulle nu också vilja ställa några frågor om Din arbetsmiljö. Resultaten kommer att användas i arbetet med att förbättra arbetsförhållanden. Det är angeläget att alla svarar och beskriver sin arbetsmiljö så att resultatet av undersökningen ger en rättvisande bild.

SCB gör undersökningen på uppdrag av Arbetsmiljöverket, som är tillsynsmyndighet för arbetsmiljöfrågor. Datainspektionen har lämnat särskilt tillstånd för denna del av intervjun.

MARKERA MED KRYSS OM DET VID TIDIGARE AKU-OMGÅNGAR ENBART VARIT INDIREKTA INTERVJUER.

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T1 FÖR PERIODER LÄNGRE ÄN ETT ÅR ANGES BARA ÅR

Hur lång tid har Du arbetat i Ditt nuvarande yrke?

Antal år ..... Antal månader .....

T2

Hur många anställda är det på Din (nuvarande) arbetsplats (arbetsställe)?

- 1 0-4 anställda
  - 2 5-9 anställda
  - 3 10-19 anställda
  - 4 20-49 anställda
  - 5 50-99 anställda
  - 6 100-499 anställda
  - 7 500 anställda eller fler
-

T3

Är de flesta som arbetar på din arbetsplats (arbetsställe)
kvinnor eller män?

- 1 Flest kvinnor
  - 2 Flest män
  - 3 Ungefär lika många kvinnor och män
  - 4 Har inga arbetskamrater
-

T4

Är din närmaste chef man eller kvinna?

- 1 Man
  - 2 Kvinna
  - 3 Har ingen chef
-

T5

FÖR PERIODER LÄNGRE ÄN ETT ÅR ANGES BARA ÅR

Hur länge har Du arbetat på den här arbetsplatsen (arbetsstället)?

Antal år ..... Antal månader ..

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T6

Finns det planer på Din arbetsplats att utöka verksamheten, skära ned eller lägga ned den helt?
(ETT SVAR SKALL MARKERAS)

- 1 Lägga ned verksamheten helt
- 2 Skära ned verksamheten
- 3 Utöka verksamheten
- 4 Nej, inga sådana planer
- 5 VET EJ

T7

Hur lätt skulle det vara för Dig att utan att behöva flytta (byta bostad) få ett annat likvärdigt arbete?

- 1 Mycket lätt
  - 2 Ganska lätt
  - 3 Ganska svårt
  - 4 Mycket svårt
  - 5 VET EJ
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T8 STÄLLES EJ TILL GRAD FÖ

Förekommer det någon av följande risker eller hot för Dig i Ditt arbete?

	Ja	Nej	
A	1	2	Risk för att Du mot Din vilja förflyttas till annat arbete?
B	1	2	Hot om permittering eller uppsägning?

T9

Vilken arbetstid har Du vanligtvis? Har Du.....

(ETT SVAR SKALL MARKERAS)

- 1 Dagarbete (mellan ca 06-18)
- 2 Kvällsarbete (mellan ca 18-22)
- 3 Nattarbete (mellan ca 22-06)
- 4 Skiftarbete, tvåskift
- 5 Skiftarbete, treskift
- 6 Turlistearbete (dvs arbetstid enligt tjänstgöringsschema)
- 7 Annan arbetstid

T10

Har Du i allmänhet möjlighet att inom vissa gränser bestämma Dina arbetstider?

- 1 Ja, har flextid, (dvs arbetstid som inte börjar eller slutar på exakta klockslag, men ligger inom vissa fastställda tider)
- 2 Ja, på annat sätt relativt fria arbetstider
- 3 Nej, kan i allmänhet inte påverka arbetstiden

T11

Hur stor del av Din ordinarie arbetstid arbetar Du vanligtvis i hemmet?

- 1 Hela eller i stort sett hela arbetstiden
- 2 3-4 dagar per vecka
- 3 1-2 dagar per vecka
- 4 Några timmar per vecka
- 5 Arbetar inte hemma

T12

Hur ofta arbetar Du vanligtvis utöver Din ordinarie arbetstid?

- 1 Varje dag
  - 2 Ett par dagar per vecka (1 av 2)
  - 3 En dag per vecka (1 av 5)
  - 4 Ett par dagar per månad (1 av 10)
  - 5 Sällan
  - 6 Inte alls -----> FRÅGA T14
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T13

Får Du ersättning (i tid eller pengar) för den tid Du arbetar utöver Din ordinarie arbetstid?

- 1 Ja, alltid
- 2 Ja, ibland
- 3 Nej, ingen ersättning utgår
- 4 Nej, den ingår i den ordinarie lönen

T14

Hur avlönas Du?

- 1 Fast lön (timlön, veckolön, månadslön)
- 2 Lön med tillägg, som är kopplat till eget eller egen arbetsgrupps resultat, t.ex. ackordslön
- 3 Lön med tillägg, som är kopplat till företagets resultat
- 4 Ren (100%) prestationslön
- 5 Annan löneform

T15

Arbetar Du under åtminstone $\frac{1}{4}$ av arbetstiden med någon av följande maskiner eller maskinella utrustningar.

Ja	Nej	
1	2	A Handhållna eller släpbara maskiner?
1	2	B Rörliga maskiner som man t.ex. sitter i och kör, dock ej buss eller bil?
1	2	C Stationära maskiner eller processsystem för t.ex., tillverkning, bearbetning transport eller förpackning?

OM JA PÅ FRÅGA T15 C -----> FRÅGA T16

ÖVRIGA SVAR PÅ FRÅGA T15 A - C ----> FRÅGA T19

T16

OM JA PÅ FRÅGA T15 C

Arbetar maskinerna mer eller mindre självt, dvs det enda Du behöver göra är att förse dem med utgångsmaterial, ta hand om slutprodukten eller övervaka dem?

- 1 Ja
- 2 Nej -----> FRÅGA T19

T17

OM JA PÅ FRÅGA T16

Hur stor del av Din totala arbetstid består av manuellt arbete vid denna/dessa mer eller mindre automatiska maskin/maskiner?

- 1 Nästan hela tiden
  - 2 Ungefär $\frac{3}{4}$ av tiden
  - 3 Halva tiden
  - 4 Ungefär $\frac{1}{4}$ av tiden
  - 5 Lite (kanske $\frac{1}{10}$ av tiden)
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T18

Hur stor del av Din totala arbetstid består av övervakningsarbete vid denna/dessa mer eller mindre automatiska maskin/maskiner?

- 1 Nästan hela tiden
  - 2 Ungefär $\frac{3}{4}$ av tiden
  - 3 Halva tiden
  - 4 Ungefär $\frac{1}{4}$ av tiden
  - 5 Lite (kanske $\frac{1}{10}$ av tiden)
-

T19

Använder Du datautrustning av följande slag i Ditt arbete?

Ja	Nej	
1	2	A Kassaapparat/kassadator (som är ansluten till en dator)
1	2	B Persondator, dataterminal eller motsvarande

OM JA PÅ T19B KOMMER FRÅGA 20 UPP

1	2	C Programmerbar verktygsmaskin
1	2	D Utrustning för datastyrning av produktionsprocesser
1	2	E Utrustning för datoriserad kontroll- eller mätapparat
1	2	F Annan datautrustning. I så fall vilken .....

JA-SVAR ----> FRÅGA T21

OM NEJ PÅ ALLA-----> FRÅGA T27

T20

OM JA PÅ T19 B.

Är utrustningen bärbar?

- 1 Ja
  - 2 Nej
  - 3 Använder både stationär och bärbar
-

ÅTER TILL FRÅGA 19 ALTERNATIVET PROGRAMMERBAR VERKTYGSMASKIN O.S.V.

T21

OM JA PÅ NÅGOT AV ALTERNATIVEN I FRÅGA T19

Hur stor del av arbetstiden är Du sysselsatt med datautrustningen?

- 1 Nästan hela tiden
  - 2 Ungefär $\frac{3}{4}$ av tiden
  - 3 Halva tiden
  - 4 Ungefär $\frac{1}{4}$ av tiden
  - 5 Lite (kanske $\frac{1}{10}$ av tiden)
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T22

OM JA PÅ NÅGOT AV ALTERNATIVEN I FRÅGA T19

Arbetar Du vid en bildskärm?

- 1 Ja
- 2 Nej ----> FRÅGA T24

T23

Hur stor del av arbetstiden arbetar Du vid en bildskärm?

- 1 Nästan hela tiden
- 2 Ungefär $\frac{3}{4}$ av tiden
- 3 Halva tiden
- 4 Ungefär $\frac{1}{4}$ av tiden
- 5 Lite (kanske $\frac{1}{10}$ av tiden)

T24

OM JA PÅ NÅGOT AV ALTERNATIVEN I FRÅGA T19

Vilken typ av utrustning använder Du i arbetet med datorn?

Ja	Nej	
1	2	A Mus
1	2	B Rullboll, pekplatta, styrpinne, styrspak, joystick etc.
1	2	C Tangentbord
1	2	D Streckkodsläsare
1	2	E Annat. Vilket.....

T25 OM JA PÅ MINST EN AV FRÅGORNA T24 A, B ELLER C

Vilket arbetar du mest med om du jämför tangentbord med hur mycket du sammantaget använder datormus eller annat "styrdon" (rullboll, pekplatta, styrpinne, styrspak, joystick eller liknande)?"

- 1 Tangentbord mycket mer
- 2 Tangentbord något mer
- 3 Lika mycket
- 4 Datormus och andra något mer
- 5 Datormus och andra mycket mer

T26

Hur använder Du i huvudsak datautrustningen i Ditt arbete?

Ja	Nej	
1	2	A Matar in data, renskriver åt andra
1	2	B Söker information
1	2	C Bearbetar data, analyserar data, programmerar, skapar själv text och bilder m.m.
1	2	D Bevakar kontrollinformation
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T27

Hör det till Dina arbetsuppgifter att leda arbetet eller att dela ut arbete åt andra arbetstagare?

- 1 Ja
- 2 Nej -----> FRÅGA T30

T28 OM JA PÅ T27

Hur många personer (ungefär) är direkt eller indirekt underställda Dig?

Antal personer .....

T29 OM JA PÅ T27

Är de flesta av dina underställda kvinnor eller män?

- 1 Flest kvinnor
  - 2 Flest män
  - 3 Ungefär lika många kvinnor och män
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T30

STÄLLS TILL DEM SOM ARBETAT 5 ÅR ELLER LÄNGRE INOM SAMMA YRKE

Om Du tänker tillbaka på hur situationen har varit under den senaste femårsperioden inom Ditt nuvarande yrke, kan Du då säga att något av följande ökat eller minskat i omfattning?

- A Har de tunga arbetsmomenten
- 1 Ökat mycket
  - 2 Ökat något
  - 3 Varit oförändrade
  - 4 Minskat något
  - 5 Minskat mycket
- B Har de ensidigt upprepade arbetsmomenten
- 1 Ökat mycket
  - 2 Ökat något
  - 3 Varit oförändrade
  - 4 Minskat något
  - 5 Minskat mycket
- C Har nedsmutsningen av arbetsluften och lokalerna
- 1 Ökat mycket
  - 2 Ökat något
  - 3 Varit oförändrad
  - 4 Minskat något
  - 5 Minskat mycket
- D Har arbetstakten
- 1 Ökat mycket
  - 2 Ökat något
  - 3 Varit oförändrad
  - 4 Minskat något
  - 5 Minskat mycket
- E Har risken för att bli utsatt för våld
- 1 Ökat mycket
  - 2 Ökat något
  - 3 Varit oförändrad
  - 4 Minskat något
  - 5 Minskat mycket
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

FRÅGORNA T31 – T34 STÄLLS ENDAST TILL DEM SOM UPPNÅTT ÅLDERN 50ÅR
ELLER MER (DVS 50-64 ÅR)

T31 Enligt Arbetsmiljölagen skall arbetsuppgifterna anpassas till den enskildes personliga förutsättningar. Det innebär bl.a. att arbetsuppgifterna – om det behövs - skall anpassas till den enskildes ålder.

Har du, med hänsyn till din ålder, svårt att klara de arbetsuppgifter du har idag?

- 1 Ja
- 2 Nej

En del arbetar ända fram till pensionsåldern och en del slutar arbeta tidigare. I följande frågor undrar vi hur du tror att du själv kommer att göra. Frågorna handlar enbart om du tror att du kommer att *orka* eller att vara *tillräckligt frisk* för att *kunna* arbeta till ordinarie pensionsålder.

FRÅGORNA TAR INTE UPP OM MAN AV ANDRA SKÄL TROR ATT MAN KOMMER ATT SLUTA JOBBA TIDIGARE!

T32 Bedömer du att du kommer att *kunna arbeta* fram till den ordinarie pensionsåldern i ditt yrke?

- 1 Ja -----→ Gå vidare till T35
- 2 Nej -----→ Gå vidare till T33
- 3 VET EJ -----→ Gå vidare till T35

OM NEJ PÅ FRÅGA T32

T33 Till vilken ålder bedömer du att du kommer att *kunna arbeta*?

Ålder: _____år

98 VET EJ

OM NEJ PÅ FRÅGA T32

T34 Finns det något som borde ändras för att du skall *kunna arbeta* kvar i ditt yrke till ordinarie pensionsålder?

A Arbetstidens längd – kortare arbetstid

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 VET EJ

B Arbetstidernas förläggning

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 VET EJ

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

C De fysiska kraven

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 VET EJ

D Den psykosociala arbetsmiljön

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 VET EJ

E Arbetstakten

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 VET EJ

F Något annat

- 1 Ja
  - 2 Nej
  - 3 VET EJ
-

Bilaga 2: Frågeformulär – telefon

T35 LÄS ENDAST UPP AKTUELLT SPRÅK

Nu har jag inga fler frågor att ställa, men jag skulle vilja be att få skicka ett frågeformulär till Dig. Det innehåller ytterligare frågor om andra viktiga delar av arbetsmiljön och är lite svåra att ställa per telefon.

Är det rätt om jag skickar formuläret till denna adress?

- 1 JA, SVENSK ENKÄT UTSKICKAS TILL SAMMA ADRESS
(LÄS ADRESSEN FRÅN FORMULÄRET)
- 2 NEJ, SVENSK ENKÄT SKICKAS TILL ANNAN ADRESS
- 5 JA, ENGELSK ENKÄT UTSKICKAS TILL SAMMA ADRESS
(LÄS ADRESSEN FRÅN FORMULÄRET)
- 6 NEJ, ENGELSK ENKÄT SKICKAS TILL ANNAN ADRESS

Namn .....

Adress .....

Postnr .....

Ort .....

7 ENKÄT UTSKICKAS INTE PGA VÄGRAN

8 ENKÄT UTSKICKAS INTE PGA ANNAT

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

Intervjuarinstruktion till Arbetsmiljöundersökningen 2001

Inledning

SCB genomför vartannat år denna Arbetsmiljöundersökning. Det är viktigt att kunna följa arbetsmiljöförhållanden och utvecklingen inom området. Undersökningar har genomförts vid sex tidigare tillfällen från 1989 till 1999. Med årets undersökning kan vi alltså täcka tolv år, en tidsperiod då mycket hänt på den svenska arbetsmarknaden.

SCB genomför årligen också en undersökning om Arbetsorsakade besvär och Arbetsmiljöverket för ett årligt register som baseras på anmälda arbetsskador. Statistik över arbetsmiljön efterfrågas alltmer, t.ex. beskrivningar av stress och andra psykiska påfrestningar som kan ge upphov till belastningsskador.

Beställare

Arbetsmiljöverket, AV, är ansvarig myndighet för arbetsmiljöstatistiken. SCB utför på uppdrag av AV undersökningar och gör statistik över arbetsmiljön. AV är tillsynsmyndighet för arbetsmiljön.

Allmänna förutsättningar

Up själv ombeds i denna undersökning svara på frågor om arbetsförhållanden både vid ett intervjutillfälle och genom att svara på en postenkät.

Intervjufrågorna ställs direkt efter de vanliga AKU-frågorna. Efter att frågorna ställts ber vi att få skicka ut en enkät. Enkäten skickas ut från Örebro. **Det är viktigt att information om att utskick skall ske och att up:s eventuella adressförändringar kommer SU tillhanda så snabbt som möjligt.** I den normala DATI-hanteringen är detta inget problem.

Urvalet

Arbetsmiljöundersökningen görs i samband med AKU i oktober och november. Det är enbart sysselsatta som ingår i undersökningen. För att vara med måste man alltså tillhöra arbetskraftsstatus FA, TA, FÖ eller MF. **Den som varit tjänstledig eller sjukskriven tre månader räknat bakåt från intervjutillfället skall inte heller delta i undersökningen.** Urvalet är drygt 14 000 personer och ligger i panelerna 2-7.

Brisfälliga svenskkunskaper

Personer som inte förstår svenska bra kan ha svårt att svara på frågorna om arbetsmiljö. För engelskspråkiga personer postenkäten översatt. Då ett engelskt enkätformulär skickas till up skall detta noteras vid sista frågan i

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

tillägget. Övriga som har bristfälliga kunskaper i svenska måste tyvärr utgå. Om tolk används i AKU kan denne användas även här. Var noga med att alltid ange skälet till om tilläggsfrågorna inte ställs.

Indirekta intervjuer

Inga indirekta intervjuer får göras med arbetsmiljöfrågorna. Har en indirekt intervju gjorts i AKU måste up sökas ytterligare en tid för att man om möjligt skall få personlig kontakt med denne. *Den extra sökningen kan pågå fram till avslutningen av AKU november x/12 2001.*

AKU-svaren måste skickas in senast i samband med avslutningen av respektive AKU-månad. Har Du innan denna avslutning lyckats få tag på up för en direkt intervju så sänder Du in AKU-intervju och tillägget "Arbetsmiljö 2001" vid ett och samma tillfälle. Måste Du vänta längre än AKU-månadens avslutning med den direkta intervjun skall Du använda pappersblankett. *Det skall vara I-centralt tillhanda senast den x/12 2001.* När Du använder pappersblankett måste Du föra över uppgifter från DATI-formuläret till pappersblankett. Det gäller uppgifter från Ubn samt information om up:s yrke, arbetsuppgifter och noteringen om att AKU-intervjun var indirekt.

Har AKU-intervjun alltid varit indirekt;

1. överväg om direkt intervju är möjlig att få **eftersom detta är angeläget**
- 2a. är det möjligt med direkt intervju så gör enligt ovan.
- 2b. är det inte möjligt att få en direkt intervju koda av intervju som avslutad

Uppgiften om indirekt intervju skriver Du genom ett kryss i rutan före fråga T1.

Så snart tilläggsintervjun är genomförd skickas intervjublanketten in till I. Intervjublanketten återsändes även om man, trots den förlängda söktiden, inte kunnat få kontakt med up. Sökresultat anges på formulärets första sida.

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

Något om informationen till up

Det finns två introduktionstexter. Den ena är avsedd för att användas när frågorna ställs i direkt anslutning till AKU-intervjun och den andra när man först efter ytterligare sökning får kontakt med up. Om alla intervjuer i AKU varit indirekta kan ytterligare modifiering av introduktionstexten behöva göras.

Om up efterfrågar mer information kan Du framhålla att undersökningen ger kunskaper om aktuella arbetsförhållanden, där mycket förändrats på de senaste åren. Det är viktigt att direkt från dem som arbetar få deras erfarenheter av sina arbetsförhållanden, hur omfattande olika problem i arbetslivet är likaväl som sådant som kanske har förbättrats. Det är viktigt att få en representativ bild av hur arbetslivet ser ut.

Resultaten av våra tidigare undersökningar har uppmärksammats mycket i massmedia. Stora rubriker förekommer om bl.a. ökad *stress i arbetslivet* särskilt för många grupper. *Belastningsskador*, d.v.s. slitna nackar, axlar, ryggar, armbågar har uppmärksammats såväl vid traditionella tunga jobb som vid många jobb som ansetts fysiskt ”lättare” t.ex. ”musarm” vid datorarbete. Mycket har skrivits om arbetsmiljön vid *övertidsarbete* och *tidsbegränsade anställningar*. Speciella frågor som *hot om våld* i arbetet, *mobbning* och *sexuella trakasserier* har väckt stor uppmärksamhet och krav på åtgärder. Resultaten och den uppmärksamhet de får ger en grund för att rätta till de brister som finns. *Sambandet mellan arbetsmiljö, sjukskrivningar och sjukpensioneringar uppmärksammas alltmer.*

Kunskapen om våra arbetsförhållanden behövs för arbetsgivare och myndigheter, som är ansvariga för åtgärder. Den är också viktig för politiker eller planerare. Resultaten används även av dem som arbetar med arbetsmiljöfrågor t.ex. branschorganisationer, fackliga organisationer och forskare.

Arbetsmiljöfrågor engagerar de flesta. För personer som är tveksamma till att delta kan det vara bra att framhålla att vi genom undersökningen vill ge en så rättvisande bild som möjligt av olika människors syn på sin arbetsmiljö och kunna beskriva både bra och dåliga arbetsmiljöer. Det är viktigt att alla synpunkter kommer fram och att alla säger sin mening.

Det är inte minst viktigt att de grupper som i tidigare undersökningar deltagit i mindre utsträckning gör det nu. Det är viktigt att få företagares beskrivning av sin arbetssituation. Ungdomarnas erfarenheter är viktiga och inte minst om de ”bara” har ett tidsbegränsat jobb. Alla är viktiga!

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

Det kan också vara viktigt att framhålla att deltagandet är frivilligt och att de enskilda svaren sammanställs för att redovisa förhållanden för olika kön, yrkesgrupper, branscher, åldersgrupper, landsdelar m.m. **De används aldrig för att beskriva förhållanden för något enskilt företag eller någon enskild arbetsplats.**

Kommentarer till frågorna

T1 Tid i yrket

Avser yrket och inte arbetsplatsen.

Vi är medvetna om att up kan ha svårt att sätta gränser för yrke om up haft olika jobb inom närliggande yrken. Låt då up avgöra om det är samma eller olika yrken. För längre period än ett år anges enbart år.

T2, - T5 Arbetsplats

Fysisk arbetsplats, samma adress. **Gör som i AKU.**

T4 Närmaste chef

De får själva definiera vem de anser vara sin närmaste chef.

Om de själva tar upp att de skiljer mellan någon som formellt är chef och någon annan som informellt samordnar eller fördelar arbetsuppgifter, skall vi be dem välja den som även har en formell chefsuppgift.

Om de själva tar upp att de för tillfället har en vikarie, och inte vet om det är dennes eller den ordinarie chefens kön som skall anges, säg att de bör ange vikarien endast om denne tjänstgjort huvuddelen av de senaste tre månaderna. (Arbetsmiljöfrågorna avser oftast förhållandena de senaste tre månaderna.)

Även företagare får denna fråga. De kommer i allmänhet att svara att de inte har någon chef. (Men i vissa fall kan faktiskt företagare ha en chef.)

T6 Planer på utökad verksamhet ....

Med verksamhet menas personal/antal personer.

T8 Risk för förflyttning ....

Om up inte vet, koda Nej.

T9 Arbetstid

Up:s arbetstid skall i huvudsak motsvara något av alternativen. Tidsangivelserna är ungefärliga.

Dagarbete kan alltså sluta framåt 19-19.30 men huvuddelen av arbetstiden skall ändå ligga i dagtidsintervallet, även lördag och söndag.

Kvällsarbete kan ha vidare tidsramar och intervallet 16-24 accepteras.

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

Turlistearbete innebär att up har någon form av schema för sin tjänstgöring som innebär arbete på varierande tid över dygnet. Turlistearbete med i huvudsak dagarbete eller kvällsarbete eller nattarbete skall kodas under svarsalternativ 1-3.

Jourtid då man endast är tillgänglig (sover eller är hemma i bostaden) anges inte.

T10 Möjlighet att påverka arbetstider

Alternativ 2 avser alla "Ja" som inte har flextid. Hit hör också de som enligt sitt avtal inte har någon formellt reglerad arbetstid.

Med "fria" avses den enskildes frihet - inte att arbetstiden varierar efter arbetsgivarens behov.

T12 Arbete utöver ordinarie arbetstid

Med "utöver ordinarie arbetstid" menas inte enbart mertid och övertid utan all tid som faktiskt arbetats utöver den ordinarie arbetstiden. Syftar inte på vanliga variationer vid flextid.

T13 Ersättning vid övertid

Ersättning kan utgå i antingen tid eller pengar eller både och.

T14 Lön

Löneform hänger inte ihop med anställningsform.

- 1 Fast lön - här ingår vissa fasta tillägg och ob-tillägg som inte är beroende på prestation (inget annat alternativt får anges).
- 2 Lön med tillägg kopplat till eget eller egen arbetsgrupps resultat, t.ex. ackord (även alt får 3 anges)
- 3 Lön med tillägg kopplat till företagets resultat - t.ex. bonus (även alt 2 får anges)
- 4 Ren prestationslön, ingen fast del i lönen (även alt får 3 anges)
- 5 Annan löneform (inget annat alternativt får anges)

T15 – T18 Maskinanvändning

Det kan kanske upplevas som omotiverat att fråga vissa personer om vissa maskiner. **Frågan T15 skall ställas till alla**, eftersom det annars är lätt att missa något väsentligt. Understryk eventuellt att instruktionerna är sådana att man här är tvungen att ställa denna fråga till alla, men att det bara gäller ett enkelt ja eller nej.

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

Handhållna eller släpbara maskiner kan innefatta alla slags motordrivna maskiner som man arbetar med, som man bär eller stöder med händerna (t.ex. tryckluftsmaskiner, motorsågar eller liknande men även dammsugare eller andra städmaskiner).

Manuellt arbete vid automatiska maskiner (fråga T17) innebär t.ex. att man med händerna matar in material till maskinerna eller hämtar ut slutprodukter från maskinerna. Detta till skillnad från övervakningsarbete (fråga T18), som i huvudsak innebär att man har en kontrollerande funktion.

T19 Datorutrustning

Kassaapparat och kassaterminal (som är ansluten till en dator) används i första hand för enkelriktad kommunikation. Den används huvudsakligen för att mata in siffror.

Persondator, dataterminal eller motsvarande

Persondator fungerar som en fristående enhet, de kan dock vara sammankopplade inbördes (i t.ex. nätverk). Ordbehandlare och Macintoshmaskiner etc. räknas som persondator.

Dataterminalen är ansluten till, och fungerar inte utan, en datamaskin (stordator). Flera terminaler kan vara anslutna till stordatorn.

Programmerbar verktygsmaskin är en tillverkningsmaskin, som används vid många olika typer av tillverkningar, inom industrin.

Utrustning för datoriserad kontroll- eller mätapparatur kan finnas t.ex. inom industri, sjukvård och laboratorier.

T20 Bärbar dator

Med stationär menas att datorn inte flyttas och bärs med på samma sätt som en liten bärbar dator (bärbara maskiner kallas ofta notebook eller laptop).

T21 Tid vid datorutrustning

Sammantagen tid om det är flera typer av utrustning.

T22-T23 Bildskärmsarbete

Avser aktivt arbete med utrustning med bildskärm.

Med bildskärm menas inte små bildskärmar (displayer) som t.ex. kan finnas vid datakassaapparater.

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

T24 Mus, tangentbord etc.

Avser utrustning man hanterar med händerna - inte t.ex. skrivare.

Mus = datormus med klicktangenter för att peka, markera m.m. på bildskärmen

Rullboll, pekplatta, styrpinne, styrspak, joystick är andra typer av utrustning som kan användas för att peka, markera m.m. på bildskärmen.

Streckkodsläsare är utrustning som bl.a. används för att registrera EAN-koder (priskoder) i handeln m.m.

Om inte up vet vad de olika typerna av utrustning innebär, är det sannolikt att han/hon inte arbetar med denna.

T25 Mest tangentbord eller datormus

Frågan är värdefull för att skilja ut framför allt dem som arbetar mycket med datormus, vilket ofta medför skaderisker.

Frågan ställs även till dem som enbart svarat att de arbetar med tangentbord. De skall förstås kodas (1) "Tangentbord mycket mer". På motsvarande sätt skall de som svarat enbart mus/annat kodas (5) "Datormus/andra mycket mer".

T26 Hur datorn används

Observera att man här först skall markera på vilket sätt man i huvudsak använder datautrustningen.

Med "bevakar kontrollinformation" menas bl.a. övervakning av t.ex. datorstyrda processer, trafikövervakning o.dyl.

T28 Antal underställda

Om 100 000 eller fler skriv 99 999.

T29 Underställda kvinnor/män

Avser dem som nämnts i frågan före, d.v.s. direkt eller indirekt underställda.

T30 Ändrad arbetsmiljö

Om up inte någonsin tycker sig ha haft smutsig luft eller tunga lyft, varken för fem år sedan eller nu kodas 3=Varit oförändrat.

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

T31 Arbete anpassat till ålder

En del slags arbetsuppgifter är ofta svårare när man blir äldre. För andra arbetsuppgifter kan ålder snarare vara en fördel. I det fallet skall man naturligtvis svara "Nej" fast man snarare kan tycka att frågan inte passar in. Om man *endast* av annat än åldersrelaterade skäl anser att arbetsuppgifterna är dåligt anpassade till ens förutsättningar skall svaret vara "Nej".

T32 Arbete till pensionsåldern

Förklaringen står i anslutning till frågan. Frågan handlar inte om hur man *kommer att göra* utan just om man bedömer att man *kan/skulle kunna* jobba till ordinarie pensionsålder med hänsyn till hälsa eller trötthet. För dem som har lång tid kvar och ännu inte har några svårigheter kan frågan kännas spekulativ. Försök ändå få dem att göra en bedömning.

T33 Till vilken ålder

Understryk att det naturligtvis räcker bra med en ungefärlig bedömning. De har i frågan före sagt att de tror att de inte klarar hela vägen till ordinarie pensionsålder.

T34 Vad borde ändras

Frågan avser vad up bedömer borde förändras *för att man skall kunna arbeta i samma yrke till ordinarie pensionsålder*. Avsikten är alltså inte att få en önskelista med sådant som borde ändras.

Ändring av de fysiska kraven innebär att arbetet görs mindre kroppsligt påfrestande och tröttande.

Ändringar av den fysiska arbetsmiljön kan syfta på minskade arbetskrav (prestationskrav), större inflytande över arbetssituationen, bättre stöd från chef och arbetskamrater o.s.v.

T35 Denna fråga styr utsändningen av postenkäten

Det är viktigt att Du läser frågan innan Du börjar göra intervjuer angående Arbetsmiljö 1999. Du som intervjuare bestämmer här två händelser:

- 1 vilket språk postenkäten skall vara på - svenska, eller engelska
- 2 Det är också viktigt att kontrollera vilken adress postenkäten skall sändas till - den adress som finns angiven i ubn, skall någon del av adressen ändras eller skall vi sända postenkäten till någon ny adress.

Ett mindre antal up avböjer att få enkäten. Försök med samma motiv som används vid starten av intervjun att understryka hur viktigt att just de deltar. Om de syftar på att de t.ex. har tillfälligt jobb, är stressade företagare o.s.v. betona att det är viktigt att även just de erfarenheterna behöver bli belysta.

Om Du har ytterligare frågor kan Du kontakta

Bilaga 3. Intervjuarinstruktion

Madeleine Bastin (08-5069 4654) eller Alf Andersson (08 - 5069 4846) på programmet för arbetsmiljöstatistik (AM/AMI).

Bilaga 4: Missiv och frågeformulär

Arbetsmiljön 2001

Här kommer den enkät med frågor om Din arbetsmiljö, som SCBs intervjuare talade om vid AKU-intervjun. Nu vill vi med Din hjälp belysa andra viktiga arbetsvillkor.

Det är viktigt att alla svarar på frågorna så att beskrivningar kan göras av alla arbetsmiljöer, både bra och dåliga. Din beskrivning är nödvändig för att resultatet sammantaget skall bli rättvisande. Oavsett din bakgrund, om Du är ung eller gammal, anställd eller företagare, eller hur lång tid du arbetat är det därför viktigt för oss att du svarar på enkäten.

Statistiken från denna undersökning är ett väsentligt underlag för beslut om vilka arbetsförhållanden som behöver förbättras.

Svaren sammanställs så att beskrivningar av arbetsförhållanden kan göras för kvinnor och män inom olika yrken och branscher. De används aldrig på ett sådant sätt att enskilda personers svar kan identifieras, inte heller för att beskriva förhållanden för något enskilt företag eller någon enskild arbetsplats.

Datainspektionen, som övervakar att den personliga integriteten skyddas, har lämnat tillstånd för detta register. De lämnade uppgifterna skyddas av personuppgiftslagen och sekretesslagen.

Statistiska centralbyrån utför undersökningen på uppdrag av Arbetsmiljöverket som är tillsynsmyndighet för arbetsmiljöfrågor.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

*Den ifyllda blanketten återsänds snarast i det portofria svarskuvertet.
(Vår postadress är Statistiska centralbyrån Box 24 300, 104 51 Stockholm)*

Om Du har frågor om undersökningen är Du välkommen att ringa till
Madeleine Bastin som är ansvarig för undersökningen   tfn 08 - 506 946 54
Alf Andersson   tfn 08 - 506 948 46

Svara på följande frågor genom att sätta **ett kryss på varje rad**. Välj det alternativ på varje rad som stämmer bäst för Din del. Du behöver bara ge ungefärliga svar.

Först kommer några frågor om hur Du känner Dig efter arbetet så här års

	<i>Varje dag</i>	<i>Ett par dar per vecka (1 dag av 2)</i>	<i>En dag per vecka (1 dag av 5)</i>	<i>Ett par dar per månad (1 dag av 10)</i>	<i>Inte alls Sällan de sista 3 månaderna</i>
Har Du efter arbetet ont på något av följande ställen....					
E 1 ...övre delen av ryggen eller nacken?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E 2 ...nedre delen av ryggen?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E 3 ...axlar eller armar?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E 4 ...handleder eller händer?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E 5 ...höfter, ben, knän eller fötter?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E 6 Händer det att Du, när Du kommer hem ifrån arbetet är uttröttad i kroppen?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E 7 Händer det att Du inte kan koppla av tankarna från arbetet när Du är ledig?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Har Du under de senaste 3 månaderna....

E 8 ...haft halsbränna, sura uppstötningar, sveda i maggropen eller orolig mage?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E 9 ...varit trött och håglös?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E10...haft huvudvärk?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E11...haft kliande eller på annat sätt irriterade ögon?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E12...haft svårigheter att sova, därför att tankar på jobbet hållit Dig vaken?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E13 Händer det att Du känner olust när Du går till arbetet?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E14 Har Du ibland så mycket att göra att Du blir tvungen att dra in på luncher, arbeta över eller ta med jobb hem?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

E15 Händer det att Du efter arbetet är för trött för eller saknar tid för familjen, vänner eller fritidsaktiviteter?

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5
Varje dag	Ett par dar per vecka (1 dag av 2)	En dag per vecka (1 dag av 5)	Ett par dar per månad (1 dag av 10)	Inte alls Sällan de sista 3 månaderna

E16 Händer det att Du i Ditt arbete böjer eller vrider Dig på samma sätt många gånger i timmen flera timmar samma dag?

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

E17 Måste Du flera gånger om dagen lyfta minst 15kg åt gången?

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

Frågor om arbetsställningar och arbetsrörelser Du har så här års

E18 Innebär Ditt arbete att Du vissa tider arbetar rent kroppsligt, dvs Du tar i mer med kroppen än man gör när man går och står och rör sig på vanligt sätt?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6
Nästan hela tiden	Ungefär 3/4 av tiden	Halva tiden	Ungefär 1/4 av tiden	Lite, kanske 1/10 av tiden	Nej inte alls

E19 Tar Du i så mycket att Du andas snabbare?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6

E20 Arbetar Du ibland framåtböjd, då Du inte stödjer Dig med händerna eller armarna?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6

E21 Arbetar Du ibland i vriden ställning?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6

E22 Arbetar Du ibland med händerna upplyfta i höjd med axlarna eller högre?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6

E23 Arbetar du ibland i sittande ställning?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6

E24 Hur länge brukar du sitta som längst i ett sträck under en vanlig arbetsdag?

☐	☐	☐
1	2	3
Mer än 2 timmar	Mellan 1 och 2 tim	Högst 1 timme

E25 Använder Du bil i Ditt arbete? (Avser ej resan mellan bostaden och arbetet)

Ja ☐	Nej ☐
1	2

☐	☐	☐	☐	☐
Nästan hela	Ungefär 3/4 av	Halva tiden	Ungefär 1/4 av	Lite, kanske 1/10 av

	<i>tiden</i>	<i>tiden</i>	<i>tiden</i>	<i>tiden</i>	<i>tiden</i>
E26 OM JA. Hur stor del av Din arbetstid befinner Du Dig i bilen?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Utsätts Du för något av detta i Ditt arbete?

	<i>Nästan hela tiden</i>	<i>Ungefär 3/4 av tiden</i>	<i>Halva tiden</i>	<i>Ungefär 1/4 av tiden</i>	<i>Lite (kanske 1/10 av tiden)</i>	<i>Nej inte alls</i>
--	--------------------------	-----------------------------	--------------------	-----------------------------	------------------------------------	----------------------

E27 Buller, som är så högt att man inte kan samtala i normal samtalston.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E28 Vibrationer, som får <u>hela kroppen att skaka och vibrera</u> (från t ex traktor, truck eller andra arbetsmaskiner).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
---	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E29 Vibrationer, från handhållna maskiner eller verktyg.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E30 Kyla (utomhusarbete vintertid, arbete i nedkylda rum eller liknande).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
---	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E31 Dålig belysning (för svag/bländande).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
---	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E32 Olja eller skärvätskor (som kommer i kontakt med huden).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E33 Kontakt med sura eller basiska (frätande) kemikalier.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
---	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E34 Rengöringsmedel och/eller desinfektionsmedel (som kommer i kontakt med huden).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E35 Vatten som flera gånger i timmen kommer i direkt kontakt med huden (även vid tvättning).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

E36 Mänskliga utsöndringar såsom saliv, blod, urin, avföring eller kräkningar.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

Är det något av nedanstående som man så här års tydligt kan se i luften eller känna lukten av på Din arbetsplats?

E37 Oorganiskt damm (från metaller, sten, kvarts, cement, asbest, mineralull eller liknande).

1   2   3   4   5   6

E38 Organiskt damm (från t ex textil, trä, mjöl, djur eller växter).

1   2   3   4   5   6

E39 Kemikalier (gaser, ångor, lösningsmedel, bekämpningsmedel eller plastkemikalier).

1   2   3   4   5   6

E40 Tobaksrök från andras rökning (passiv rökning).

1   2   3   4   5   6

Frågor om stress och sociala kontakter

Nästan hela tiden   *Ungefär 3/4 av tiden*   *Halva tiden*   *Ungefär 1/4 av tiden*   *Lite (kanske 1/10 av tiden)*   *Nej inte alls*

E41 Har Du möjlighet att själv bestämma Din arbetstakt?

1   2   3   4   5   6

E42 Har Du vissa tider så stressigt att Du inte hinner prata om eller ens tänka på något annat än arbetet?

1   2   3   4   5   6

E43 Är det någon del av tiden som Du inte gör något annat än väntar och håller Dig beredd, om något skulle inträffa?

1   2   3   4   5   6

E44 Kan Du ta korta pauser i stort sett när som helst för att prata?

1   2   3   4   5   6

Frågor om krav, svårigheter och stöd

E45 Kräver arbetet hela Din uppmärksamhet och koncentration?

1   2   3   4   5   6

E46 Kan Dina arbetsuppgifter kännas så svåra att Du gärna vill fråga någon till råds eller be om hjälp?

Ja 1   Nej 2 ---> Om Nej, gå vidare till fråga 48

E47 **OM JA.** Hur stor del av arbetstiden har

Du sådana svåra arbetsuppgifter? 1 2 3 4 5

Alltid *För det mesta* *För det mesta inte* *Aldrig*

E48 Om arbetsuppgifterna känns så svåra, har Du då möjlighet att få råd eller hjälp? 1 2 3 4

E49 Har Du möjlighet att få stöd och uppmuntran från chefer, när arbetet känns besvärligt? 1 2 3 4

E50 Har Du möjlighet att få stöd och uppmuntran från arbetskamrater, när arbetet känns besvärligt? 1 2 3 4

E51 Om du anser att du har för mycket att göra, kan du då få besked från din chef/arbetsledare om vad som skall göras *i första hand* ? 1 2 3 4

Varje dag *Ett par dar per vecka (1 dag av 2)* *En dag per vecka (1 dag av 5)* *Ett par dar per månad (1 dag av 10)* *Inte alls Sällan de sista 3 månaderna*

E52 Händer det att Din chef visar uppskattning för något Du gjort? 1 2 3 4 5

E53 Händer det att andra personer visar uppskattning för något Du gjort (t ex arbetskamrater, patienter, kunder, klienter, passagerare, elever)? 1 2 3 4 5

E54 Ger arbetet Dig möjlighet att lära Dig något nytt och utvecklas i yrket? 1 2 3 4 5

E55 Händer det att Du genom arbetet kommer i nära kontakt med svårt sjuka eller människor med allvarliga problem? 1 2 3 4 5

Varje dag	Ett par dar per vecka (1 dag av 2)	En dag per vecka (1 dag av 5)	Ett par dar per månad (1 dag av 10)	Några gånger de sista 3 månaderna	Någon gång de sista 12 månaderna	Inte alls de sista 12 månaderna
-----------	------------------------------------	-------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Är Du indragen i någon form av konflikt eller bråk på Din arbetsplats med ...

- E56...chefer? 1 2 3 4 5 6 7
- E57...arbetskamrater? 1 2 3 4 5 6 7
- E58...andra personer (t ex patienter, kunder, klienter, passagerare, elever)? 1 2 3 4 5 6 7
- E59 Är Du utsatt för våld eller hot om våld i Ditt arbete? 1 2 3 4 5 6 7
- E60 Är Du utsatt för personlig förföljelse genom elaka ord och handlingar från chefer eller arbetskamrater? 1 2 3 4 5 6 7

Med sexuella trakasserier menas i följande två frågor ovälkomna närmanden eller kränkande anspelningar kring sådant man allmänt förknippar med sex.

Varje dag	Ett par dar per vecka (1 dag av 2)	En dag per vecka (1 dag av 5)	Ett par dar per månad (1 dag av 10)	Några gånger de sista 3 månaderna	Någon gång de sista 12 månaderna	Inte alls de sista 12 månaderna
-----------	------------------------------------	-------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

- E61 Är Du utsatt för sexuella trakasserier från chefer eller arbetskamrater på Din arbetsplats? 1 2 3 4 5 6 7
- E62 Är Du utsatt för sexuella trakasserier från andra personer på Din arbetsplats (t ex patienter, kunder, klienter, passagerare, elever)? 1 2 3 4 5 6 7

Nästa fråga gäller om Du är utsatt för andra handlingar som grundas på Ditt kön och som kränker Din integritet eller är nedvärderande. Det kan t.ex. vara nedsättande och förlöjligande omdömen om kvinnor eller män i allmänhet eller inom Ditt yrke. Det kan även innebära att man på grund av Ditt kön inte tar notis om Dig eller Din mening.

- E63 Är Du utsatt för trakasserier av ovanstående slag från chefer eller arbetskamrater på Din arbetsplats? 1 2 3 4 5 6 7

Nästan hela tiden   Ungefär 3/4 av tiden   Halva tiden   Ungefär 1/4 av tiden   Lite (kanske 1/10 av tiden)   Nej inte alls

E64 Är Du vissa stunder tvungen att klara Dig själv och kan inte räkna med hjälp från andra människor omkring Dig i kritiska situationer?

1   2   3   4   5   6

E65 Har Du i arbetet något att göra med personer som inte är anställda på arbetsplatsen (t ex patienter, kunder, klienter, passagerare, elever etc.)?

1   2   3   4   5   6

E66 Kräver arbetet vissa tider att Du enbart upprepar samma arbetsmoment, många gånger i timmen?

1   2   3   4   5   6

E67 Går en del av arbetstiden åt till att förstå eller lösa krävande problem?

1   2   3   4   5   6

Alltid   För det mesta   För det mesta inte   Aldrig

E68 Kan Du delvis själv bestämma när olika arbetsuppgifter skall göras (t ex genom att välja att jobba lite fortare vissa dagar och ta det lite lugnare andra dagar)?

1   2   3   4

E69 Händer det att Du är med och beslutar om uppläggnen av Ditt arbete (t ex vad som skall göras, hur det skall göras eller vilka som skall arbeta tillsammans med Dig)?

1   2   3   4

E70 Har Du under de sista 12 månaderna fått utbildning på betald arbetstid?

Ja 1   Nej 2

E71 OM JA. Hur många dagar?

dagar

E73

Nej   Endast några dagar   Några veckor   Några månader   1/2 år   1 år   2 år   3 år   4 år eller mer

E74 Krävs det för Ditt arbete någon skolutbildning eller kurs förutom grundskolan eller folkskolan?

1   2   3   4   5   6   7   8   9

E75 Krävs det (förutom utbildning eller kurs) någon lärotid eller introduktionsutbildning på arbetsplatsen innan man

klarar Ditt jobb?

1   2   3   4   5   6   7   8   9

"Högt i tak" på arbetet

E76 Drar Du Dig för att på arbetsplatsen framföra kritiska synpunkter på Dina arbetsförhållanden?

Alltid 1

För det mesta 2

För det mesta inte 3

Aldrig 4

Frågor om arbetsmiljöarbete

E77 Har du något uppdrag eller någon uppgift i arbetsmiljöarbetet på din arbetsplats?

1 Ja, t.ex. som skyddsombud eller ledamot i arbetsmiljökommitté

2 Ja, som chef

3 Nej

Systematiskt arbetsmiljöarbete innebär bland annat

att arbetsgivaren regelbundet undersöker arbetsförhållandena och bedömer riskerna för ohälsa eller olycksfall i arbetet

att arbetsgivaren omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomför de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

E78 Pågår ett sådant systematiskt arbete med arbetsmiljön på Din arbetsplats?

Ja 1

Nej 2

Vet ej 3

Frågor om företagshälsovård

E79 Har Du tillgång till företagshälsovård genom Ditt arbete?

Ja 1

Nej 2

E80 Har Du under det senaste året haft kontakt med företagshälsovården?

Ja 1

Nej 2

Frågor om tid för återhämtning

	<i>Ja, definitivt tillräckligt</i>	<i>Ja, i stort sett tillräckligt</i>	<i>Nej, något otillräckligt</i>	<i>Nej, klart otillräckligt</i>	<i>Nej, långt ifrån tillräckligt</i>
E81 Anser Du att Du får tillräckligt med sömn?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
E82 Utöver sömnen, tycker Du att Du får tillräckligt med vila/avkoppling mellan arbetsdagar?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Frågor om sjuknärvaro

	<i>Fyra gånger eller mer</i>	<i>Två till tre gånger</i>	<i>En gång</i>	<i>Aldrig</i>
E83 Hur många gånger under de senaste 12 månaderna har det hänt att du gått till arbetet trots att du ansett att du med tanke på ditt hälsotillstånd egentligen borde ha sjukskrivit dig?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Frågor om att byta arbetsuppgifter av hälsoskäl

Följande frågor handlar om Du under de senaste 12 månaderna av hälsoskäl har ändrat Din arbetsituation eller har övervägt (allvarligt funderat på) att göra det. Andra skäl att ändra sina arbetsuppgifter ingår alltså inte. (Svara då "Nej".) Besvara varje fråga.

	<i>Ja, har övervägt det</i>	<i>Ja, och jag har också gjort den förändringen</i>	<i>Nej</i>
Har du av hälsoskäl under det senaste året övervägt att...			
E84...byta arbetsuppgifter?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
E85...förändra nuvarande arbetsuppgifter?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
E86...byta arbetsgivare eller bli egen företagare?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
E87...minska arbetstiden?	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Hur upplever Du Ditt arbete.....

Här nedan har vi ställt upp några rader med rutor, som går från den ena ytterligheten till den andra. Beskriv hur det vanligen är för Dig genom att sätta ett kryss på varje rad. Ju längre till vänster Du sätter Ditt kryss, desto mer stämmer det som står till vänster. Ju längre till höger Du sätter Ditt kryss, desto mer stämmer det som står till höger. Näst längst ut innebär alltså att Du bara delvis håller med.

		Varken eller					
E88	Alldeles för mycket att göra	☐	☐	☐	☐	☐	Alldeles för lite att göra
E89	För svåra arbetsuppgifter	☐	☐	☐	☐	☐	För enkla arbetsuppgifter
E90	Alldeles för litet ansvar	☐	☐	☐	☐	☐	Alldeles för stort ansvar
E91	Allt för isolerad från andra	☐	☐	☐	☐	☐	Allt för mycket kontakt med andra
E92	För lite inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	För stort inflytande
E93	För lite stöd och hjälp från kamrater och chefer	☐	☐	☐	☐	☐	För mycket inblandning från kamrater och chefer
E94	Psykiskt påfrestande arbete	☐	☐	☐	☐	☐	Lugnt och behagligt arbete
E95	Enformigt arbete	☐	☐	☐	☐	☐	Omväxlande
E96	Bundet och ofritt	☐	☐	☐	☐	☐	Obundet och fritt
E97	Mycket missnöjd med mina arbetstider	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket nöjd med mina arbetstider
E98	Mycket meningslöst arbete	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket meningsfullt arbete
E99	Påfrestande tungt arbete	☐	☐	☐	☐	☐	Fysiskt mycket lätt arbete
E100	Påfrestande ensidiga arbetsrörelser	☐	☐	☐	☐	☐	Behagligt omväxlande arbetsrörelser
E101	Påfrestande						Bekväma

arbetsställningar 1 2 3 4 5

arbetsställningar

E102

Jag är i det stora hela
mycket missnöjd

med mitt arbete 1 2 3 4 5

Jag är i det stora hela
mycket nöjd med

mitt arbete